

सन २०२१-२२ मध्ये बिरसा मुंडा कृषि क्रांती
योजनेची (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) अंमलबजावणी
करण्यास प्रशासकिय मान्यता देणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.११४/३अे,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० जूलै, २०२१

वाचा:

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. आऊयो-२४१६/प्र.क्र.१७७/४-अे, दि. ९.८.२०१७
२. कृषि व पदुम विभाग, शासन पत्र क्र. सूंसियो-२११७/प्र.क्र.२२७/४अे, दि .१८.०९.२०१७
३. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. आऊयो-२४१७/प्र.क्र.१२७/३-अे, दि. ३०.१२.२०१७
४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .२३.०७.२०१९
५. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .०४.०९.२०२०
६. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण -२०१९/प्र.क्र.९०/३अे, दि .१२.०२.२०२१
७. संचालक(वि)स्तार व प्रशिक्षण(यांचे पत्र क्र.विप्र.-७/बि.मुं.कृ.क्रां.यो./शा.नि./१६४५४/ २०२१,
दि.२४.०५.२०२१
८. वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि.२४.०६.२०२१

प्रस्तावना:-

राज्यातील अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करुन त्यांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी तसेच त्यांना स्वयंपूर्ण करण्यासाठी आवश्यक बाबी विचारात घेऊन संदर्भाधीन दि. ९ ऑगस्ट, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी उपयोजना सुधारित करण्यात आली आहे. संदर्भाधीन दि.३० डिसेंबर, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रस्तुत आदिवासी उपयोजना सुधारित करुन बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना (क्षेत्रांतर्गत व क्षेत्राबाहेरील) राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत रु. १.५० लक्ष मर्यादेपर्यंत वार्षिक उत्पन्न असणाऱ्या अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या शेतकऱ्यांना “नवीन विहीर खोदणे, जुनी विहीर दुरुस्ती, इनवेल बोअरिंग, वीज जोडणी आकार, पंप संच, पिढीसी/एचडीपीई पाईप, शेत तळ्यांचे प्लास्टिक अस्तरीकरण, परस बाग, सूक्ष्म सिंचन संच” या बाबींसाठी अनुदान देण्यात येते.

सन २०२१-२२ करिता आदिवासी विकास विभागाने योजनेंतर्गत बिरसा मुंडा कृषि क्रांती क्षेत्रांतर्गत उपयोजनेसाठी रु. ६२.२५८० /- कोटी (रु. बासष्ट कोटी पंचवीस लक्ष ऐंशी हजार फक्त) आणि क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेसाठी रु.३२.४३४६ /- कोटी (रु. बत्तीस कोटी त्रेचाळीस लक्ष शेचाळीस हजार फक्त) याप्रमाणे एकूण रु.९४.६९२६ /-कोटी (रु. चवत्र्यान्नव कोटी एकोणसत्तर लक्ष सव्वीस हजार फक्त) निधी जिल्हास्तरावर उपलब्ध करुन दिला आहे.

तथापि दि.२४.०६.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वित्त विभागाने विहित केल्याप्रमाणे आदिवासी घटक कार्यक्रमाच्या एकूण अर्थसंकल्पित निधीच्या फक्त ६० टक्के निधीच उपलब्ध होणार असल्याने सन

२०२१-२२ मध्ये अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतर्गत क्षेत्रांतर्गत उपयोजनेसाठी रु. ३७.३५४८ /- कोटी (रु. सदतीस कोटी पस्तीस लक्ष अठ्ठेचाळीस हजार फक्त) आणि क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेसाठी रु. १९.४६०७६ /- कोटी (रु. एकोणीस कोटी शेचाळीस लक्ष सात हजार सहाशे फक्त) याप्रमाणे एकूण रु.५६.८१५५६ /-कोटी (रु. छप्पन कोटी एक्यांश्री लक्ष पंच्चावन हजार सहाशे फक्त) निधी उपलब्ध होईल. सदर उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून राबवावयाच्या योजनांचा प्राधान्य क्रम निश्चित करण्याचे अधिकार संबंधित जिल्हा नियोजन समितीस आहे. चालू वर्षासाठी सदर निधीच्या मर्यादेत योजनेतर्गत लाभार्थ्यांची निवड करून योजनेतर्गत कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीस प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्याबाबत शासनाने पुढील निर्णय घेतला आहे -

शासन निर्णय:

१. सन २०२१-२२ मध्ये अनुसूचित जमातीतील शेतकऱ्यांसाठी बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजनेतर्गत क्षेत्रांतर्गत उपयोजनेसाठी रु. ३७.३५४८ /- कोटी (रु. सदतीस कोटी पस्तीस लक्ष अठ्ठेचाळीस हजार फक्त) आणि क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेसाठी रु. १९.४६०७६ /- कोटी (रु. एकोणीस कोटी शेचाळीस लक्ष सात हजार सहाशे फक्त) याप्रमाणे एकूण रु. ५६.८१५५६ /-कोटी (रु. छप्पन कोटी एक्यांश्री लक्ष पंच्चावन हजार सहाशे फक्त) निधी मंजुरीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
२. या योजनेकरिता आदिवासी विकास विभागामार्फत संबंधित जिल्हा परिषदांना निधी वितरीत करण्यात येईल आणि योजनेच्या अंमलबजावणीस वित्तीय मान्यता संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांचेकडून देण्यात यावी.
३. योजनेसाठी चालू वर्षी दि.२४.०६.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वित्त विभागाने विहित केल्याप्रमाणे अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या ६० टक्के निधीच्या मर्यादेत जिल्हास्तरावर योजनेची अंमलबजावणी करावी. योजनेतर्गत चालू वर्षी जिल्हानिहाय मंजूर केलेल्या तरतुदींचा तपशील सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट अ व ब येथे नमूद असून सदर योजनेचा निधी चालू वर्षी संबंधित लेखाशिर्षाखाली अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.
४. योजनेतर्गत बाबींच्या अनुज्ञेय अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने वर्ग करावी.
५. सदर योजनेची जिल्हा परिषदेमार्फत अभिकरण योजना म्हणून अंमलबजावणी करण्यात यावी . त्याकरिता जिल्हा परिषदेकडील कृषि विभाग व राज्य शासनाच्या कृषि विभागाच्या समन्वयाने अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने आयुक्त (कृषि) यांनी क्षेत्रीय यंत्रणांना सविस्तर सूचना निर्गमित कराव्यात त्यामध्ये, योजनेतर्गत प्रत्येक बाबीच्या अंमलबजावणीची कालमर्यादा विहित करावी.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०७२०१७५८२१३४०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(बा. कि. रासकर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहायक, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
४. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक,
५. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० प्रतीसह)
६. संचालक (फ़लोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य,
७. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
८. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व आदिवासी उप आयुक्त
९. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक
१०. अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक/नागपूर/ठाणे/अमरावती,
११. सर्व आदिवासी विकास उपआयुक्त,
१२. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
१३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व आदिवासी उप आयुक्त,
१४. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
१५. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
१६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
१८. सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
१९. महासंचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.

२०. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
२१. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर
२२. वित्त विभाग (कार्यासन -व्यय १/अर्थसंकल्प १३) , मंत्रालय, मुंबई -३२
२३. नियोजन विभाग, मंत्रालय मुंबई - ३२
२४. निवड नस्ती.

परिशिष्ट - अ

(कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.११४/३-अ, दि. २० जूलै, २०२१ सोबतचे विवरणपत्र)
बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना-क्षेत्राबाहेरील कार्यक्रमासाठी जिल्हानिहाय वार्षिक लक्षांक

(रु. हजारात)

मागणी क्र - टी-९				
२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती , इतर मागासवर्ग व				
७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
३३ - जिल्हा योजना				
Sub scheme : TD०३०००१ - Distribution of inputs for farms regional improved tools and equipment's plan (OTSP) (बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना क्षेत्राबाहेरील)				
अ.क्र.	बाब	जिल्हा	रक्कम	वित्त विभागाच्या दि.२४.०६.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ६० % निधी मर्यादित उपलब्ध तरतूद
१	३३	ठाणे	५०००	३०००
२	३३	रायगड	६०००	३६००
३	३३	पुणे	५०००	३०००
४	३३	सातारा	२०००	१२००
५	३३	सांगली	२०००	१२००
६	३३	सोलापूर	३०००	१८००
७	३३	कोल्हापूर	२०००	१२००
८	३३	नाशिक	२००००	१२०००
९	३३	धुळे	९८६२	५९१७.२
१०	३३	जळगाव	५०००	३०००
११	३३	अहमदनगर	५४४५	३२६७
१२	३३	नंदुरबार	१२००	७२०
१३	३३	औरंगाबाद	२५९०१	१५५४०.६
१४	३३	जालना	५५८५	३३५१
१५	३३	परभणी	३६००	२१६०
१६	३३	नांदेड	१००००	६०००
१७	३३	बीड	४५००	२७००
१८	३३	लातूर	१२०००	७२००
१९	३३	उस्मानाबाद	५०००	३०००
२०	३३	हिंगोली	१२०००	७२००
२१	३३	नागपूर	४४१००	२६४६०
२२	३३	वर्धा	३५०००	२१०००
२३	३३	भंडारा	३०००	१८००
२४	३३	चंद्रपुर	२६९६५	१६१७९
२५	३३	गडचिरोली	५०००	३०००

२६	३३	अमरावती	१००००	६०००
२७	३३	अकोला	१२५००	७५००
२८	३३	यवतमाळ	१४३८८	८६३२.८
२९	३३	बुलढाणा	१७३००	१०३८०
३०	३३	वाशिम	१००००	६०००
३१	३१	पालघर	१०००	६००
एकूण			३२४३४६	१९४६०७.६

परिशिष्ट-ब

(कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.११४/३-अ, दि. २० जूलै, २०२१ सोबतचे विवरणपत्र)
बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना-क्षेत्रांतर्गत कार्यक्रमासाठी जिल्हानिहाय वार्षिक लक्षांक

(रु. हजारात)

मागणी क्र - टी-९				
२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व				
७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
३१ - जिल्हा योजना				
Sub Scheme : TD०३०००२ Various agricultural development programme.Plan (TSP) (बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना क्षेत्रांतर्गत)				
अ.क्र.	बाब	जिल्हा	रक्कम	वित्त विभागाच्या दि.२४.०६.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ६० % निधी मर्यादेत उपलब्ध तरतूद
१	३१	ठाणे	१००००	६०००
२	३१	रायगड	२०००	१२००
३	३१	पुणे	१५०००	९०००
४	३१	नाशिक	७४९६८	४४९८०.८
५	३१	धुळे	४४४६८	२६६८०.८
६	३३	जळगाव	१६०००	९६००
७	३१	अहमदनगर	९०७५	५४४५
८	३१	नंदुरबार	१२६९३७	७६१६२.२
९	३१	नांदेड	३५०००	२१०००
१०	३१	नागपूर	७५००	४५००
११	३१	चंद्रपूर	५६५६०	३३९३६
१२	३१	गडचिरोली	८००००	४८०००
१३	३१	गोंदिया	२३६००	१४१६०
१४	३१	अमरावती	३००००	१८०००
१५	३१	यवतमाळ	३६४७२	२१८८३.२
१६	३१	पालघर	५५०००	३३०००
एकूण			६२२५८०	३७३५४८